

Naročnina: Za tuzemstvo z dostavo mesečno Din 5, četrtletno Din 15, polletno Din 30, celoletno Din 60; za inozemstvo Din 60 in poština posebej. — Oglasi po dogovoru.

SOCIALIST

Izhaja vsak ponedeljek ob 9. uri dopoldne. Nefrankirana in nepodpisana pisma se ne sprejemajo. Sedež uredništva in uprave Ljubljana, Šelenburgova ulica šte. 6, II. nadstropje.

Glasilo socialistične stranke Jugoslavije

Štev. 17.

Ljubljana, dne 26. aprila 1924.

II. leto.

Proslava 1. Maja.

Proslava v Ljubljani.

Na predvečer proslave (30. aprila) bo uprizorjena v dramskem gledišču, kakor smo že pisali, krasna socialna drama BORBA. Vstopnice po znižanih cenah naj naroče zaupniki posameznih organizacij pravočasno v tajništvo Strokovne komisije, v Šelenburgovi ulici.

MANIFESTACIJSKI SHOD 1. MAJA se bo vršil letos na dvorišču hotela TIVOLI. Za slučaj slabega vremena pa v dvorani hotela Tivoli.

Dohod na shod se bo vršil po skupinah. V ta namen so določena 4 glavna zbirališča.

I. Zelena jama ob 8. uri za naslednje kraje: Moste, Vodmat, Selo, Tomačevo, Vevče, Sneberje, Štepanja vas. Zbirališče v Zeleni jami pred Suhadolcem. Za glavnega reditelja te skupine je določen s. Valentin Reje.

II. Šiška (pred cerkvijo) ob 8. uri za naslednje kraje: Koseze, Zg. Šiška, Dravlje in Št. Vid. Glavni reditelj: s. Jože Ogrin.

Spreveda iz Zelene jame in Šiške se pri prelazu na Dunajski cesti (Južni kolodvor) strneta v en spreved, ter odkorakata skupno proti Opernemu gledišču, kjer se strneta s sprevedom iz Vič-Glince in Krakovo-Trnovo.

Na čelu spreveda iz Zelene jame koraka godba »Svobode« Moste. Spreved iz Šiške vodijo čete Udruženja delavskih rediteljev v krojih.

III. Vič-Glince in Rožna dolina. — Zbirališče ob 8. uri pred gostilno Amerika (tobačni delavci čakajo pri lekarni »Krona«). Glavni reditelj: s. Iv. Ropret.

IV. Krakovo-Trnovo ob 8. uri pri Št. Jakobskem mostu za naslednje kraje: Sv. Jakob, Hradeckega in Črna Vas. Glavni reditelj: s. France Vidmar.

Spreveda iz Vič-Glince in Krakovo-Trnovo se strneta na Rimski cesti pod Lipo v en spreved, ter odkorakata pred »Opero«, kjer se snideta s sprevedom iz Zelene jame in Šiške. Tu se strneta oba spreveda v en skupen spreved, ki odkoraka na manifestacijski shod pred hotel »Tivoli«.

Vspored 1. Majske proslave v Zagorju. Ob pol 7. zjutraj odhod iz Kisovca na Loke in iz Lok v Zagorje. Iz Zagorja nazaj na Toplice pred rudniško restavracijo, kjer se ob pol 9. uri vrši javni shod. Po shodu je razhod. Ob 1. uri popoldne je odhod izpred rudniške restavracije na Toplicah na Loke, kjer se zberejo sodrugi iz Kisovca in Lok do pol 2. ure. Potem skupen odhod na Toplice Medija-Izlake, kjer priredi dramski odsek »Svobode« dramo »Jakob Ruda« (drama v 3. dej.) ob 3. uri popoldne, v prostorih termalnega kopališča Izlake. Po igri je prosta zabava v gostilni Jakob Hribar na Izlahah. Pri

celi popoldanski proslavi sodeluje godbeni odsek »Svobode«. Za slučaj eventualnih zadržkov se vrši dopoldne ob pol 9. uri samo shod.

Celje.

Na dveh sestankih se je našla baza za skupno vzajemno praznovanje 1. maja. Izvolil se je tozadeveni majske odbor, ki ima nalogo pripraviti vse, da bo v Celju 1. maj znak skupne solidarnosti. Vse naše sodruge pozivljamo, da grede odboru pri njegovem delu vsestransko na roko.

Ze danes opozarjamo na prireditev predvečera, ki bo imela lep spored. — Dramatični in tamburaški odsek Svobode bosta prišla na svoj račun, ker bosta pokazala koliko sta se naučila v zadnjem letu. Vse se pa že veseli slišati močan pevski zbor »Naprej«, ki je v zadnjem polletju lepo napredoval.

Vsekakor je vsem zasigurana lepa in solidna prireditev majskega predvečera. Na dan 1. maja se bo vršila kakor po navadi manifestacija in zborovanje na Dečkovem trgu, na katerem bo govoril Celjanom dobro znani sodrug Fetejan iz Maribora.

Sodrugi na delo!!!!

Program proslave 1. Maja delavstva v Guštanju.

1.) Na predvečer, to je dne 30. aprila ob 8. uri zvečer veseloigra »Nebesa na zemlji«, po igri živa slika »Vstajenje«.

2.) Na dan 1. maja ob 5. uri zjutraj budnica.

3.) Ob 7. uri zbirališče na Guštapijskem sejmišču, potem odhod na kolodvor, kjer se vrši sprejem eventualnih gostov.

4.) Ob 8. uri skupen odhod proti Prevaljam do sestanka Leških in Prevaljskih sodrugov; nato povratek v Guštanj, kjer se vrši manifestacijski shod. Po shodu razhod.

5.) Ob 2. uri popoldan nastop DTE Guštanj na tuk. sejmišču, po telovadbi prosta zabava v »Sokolski telovadnici« in prostoru pred isto.

Program proslave 1. maja v Mariboru.

1.) Na dan 1. maja ob 5. uri budnica.

2.) Ob 8. uri zbiranje organizacij pred Ljudskim domom. (Organizacije z zastavami).

3.) Obhod po mestu na Rotovski trg — manifestacijski shod. Referenta ss. Čobal in dr. Korun.

4.) Ob 15. uri majska veselica pri Volkmeierju ia Teznu.

Sodrugi, sodruge, proslavite prvi maj!

Kakor hitro se pa mesto idejnega boja uvaja bolj pesti, nasilja, tedaj moramo reči: na to pot socialistični proletariati ne bo sledil. Zmaga socializma pomeni zmago ideje, ne pa zmago sile in pesti. Sila, nasilje, je bojno orožje kapitalističnega razreda.

Nad shodom v Mestnem domu ima največje zadoščenje kapitalistični razred. Delavec strada, družina umira, kapitalizem izkorišča brezmejno delovno silo. Komunisti pa razdvajajo proletarijat, ga slabe in omogočujejo njegovo ofenzivo. Industrijalci razpravljajo, kako bi docela odpravili osemurni delovnik, odpravili vsakršno obstoječo socialno zaščito delavskega razreda. Komunisti pa prirejajo sestanke in razpravljajo, kako bi razbili delavske shode. — Kaj čuda, če rase s komunističnim početjem, boljševiško propagando dnevno tudi reakcija kapitalističnega razreda.

Delavstvo ni krivo. Za to početje je odgovoren dr. Lemež, ki ga leta 1920 ni bilo sram, skriti se pod posteljo. —

Takrat mu je bil interes delavskega razreda deveta briga. Včeraj se ni skrtil, vsaj je videl, da so zapeljani dvigali stole na svoje sotrpine. — Včeraj je bil Lemež korajžen! Bolj korajžen, kot takrat, ko je čepel pod posteljo.

Toda: delavski pokret se konsolidira. Delavski pokret se konsolidira po strokovnih organizacijah Amsterdamske smeri, in komunisti se nahajajo danes v popolnem propadanju. Tudi njihovo skrajno sredstvo, pobijati delavca s pestjo na tla, ne bo zadržalo konsolidacije.

Divjaštvo boljševiških propalic v Mestnem domu je za pokret v Sloveniji — epizoda. Gnjusna in žalostna epizoda. To divjaštvo pa je dvignilo našo zavest, obenem pa pokazalo, da smo na pravi poti. Danes vidijo delavci, da komunisti nočejo ujedinjenja, nočejo enotnosti. Komunisti hočejo socialistični proletarijat obvladati s silo, pestjo. Tej sili pa se socialistični proletariati ne bo uklonil.

Politika programa ali politika gesla.

Politično nezrelost ljudskih mas najbolj označuje dejstvo, da je v javnem življenju še vedno mogoče dobiti vpliv z gesli, s šlagerji. Stranke z resnim programom in trdnimi načeli so le nekake pastorki, ki jih naša javnost poslušaja, jim pritrjuje, ne oklene se jih pa ne kakor bi se to moglo pričakovati od politično zrelega občinstva. Ta indiferentnost je posledica dolge vzgoje in dosedanje prakse v političnem življenju, deloma pa je vzrok temu tudi to, ker smo bili stoletja robovi in navajeni prejemati le milosti od svojih vladarjev in političnih gospodarjev.

Doba več stoletij je vzgojila robove in tudi špekulante, ki znajo te robske lastnosti naroda izrabljati.

Revolucija vleče, avtonomija vleče, republika vleče, komunizem vleče, nacionalizem vleče, državotvornost vleče, obljube vleče. Vse te stvari vlečejo in če jih javnost ob pravem trenutku začuje, nori za takimi gesli. Po prevratu je bilo tako geslo narodno osvobojenje, pozneje komunistična sovjetska republika, potem so prišli Radičevci s svojo narodno republiko, kjer ne bo ne davkov, ne sodnikov, potem zopet naši klerikalci z avtonomijo, še boljši poznavalci in predrznejši »politiki« pa grede še dalje, da vse druge širokouste gobezdače prekriče.

In vse to imenujejo pri nas politiko. Za resno stranko in za politično zreli narod pa tako ravnanje ni najboljša izpričevalo.

Pri vsej politiki v današnji človeški družbi je treba predvsem upoštevati deljene interese dveh družabnih razredov. V družbi je razred kapitalistov in razred delavcev. Odnosaji v družbi se vrše po teh dveh vidikih in kdor teh dveh vidikov v politiki ne upošteva, je po našem mnenju le politični mazač, ne pa politik.

Pred voltvami.

V Belgradu je vlada v velikih škripecih. Pribičevičevi demokrati in Fašičevi radikali so prišli v zagato, ker so premalo resno presojali svoj položaj. Taka smola se lahko pripeti neizkušeni politikom, ki pa izvajajo kot možje tudi konsekvence, ali pa poiščejo novo pot ali pa se umaknejo v politični pokoj, dokler jih ne pozove ta ali ona sila zopet na pozorišče. Belgrajska vlada ima pa drugačen recept, in sicer misli, da bi brez sedanjih mož vrag kar čez noč vzel državo.

Po našem mnenju je ta strah nepotreben. Če ga ta gospoda ima, kakor je posnemati iz Pribičevičevih izjav, potem je to strah političnega otroka, ne pa zrelega politika. Mi ne smatramo, da so gospodje ministri v Belgradu navni možje, marveč menimo le, da hočejo obdržati vajeti v rokah, ker je to dobra stvar za — vladajoči stranki.

Nedvomno pa sedaj nejasni položaj ne more trajati prav dolgo. Vlada se bo morala odločiti za to, da ali razpusti narodno skupščino ali pa da po-

Za obletnico Zaloške ceste.

Naši sodrugi so priredili v Mariboru na dan obletnice Zaloške ceste spominski shod, komunisti v Ljubljani pa so isti dan poteptali spomin žrtev na Zaloški cesti najostudnejše v blato. — Žrtve Zaloške ceste kličejo zamanj boljševike na osvelto meščanske, kapitalistične reakcije, nasilja in terorja. Komunisti ne napadajo Orjune; komunisti ne napadajo klerikalnih mogotcev. Komunisti smatrajo, da je njihova glavna naloga, napadati socialistični, razredno zavedni proletariati.

Dr. Lemež in drugim njemu enakim elementom je uspelo, da je na

shodu v Mestnem domu dvignil delavec pest nad svojega sodruga delavca.

Strokovna komisija je priredila v četrtek, 24. aprila javen shod, na katerem naj bi poročal sodrug Ivan Sassenbach, tajnik Amsterdam. internacionale.

Komunisti so shod onemogočili. Njim ni mar svoboda govora! Orjuna je lahko nemoten zborovala, socialističnemu delavcu pa te svobode ne priznavajo — in stoli, palice in klopi so argumenti, ki jih uveljavljajo komunisti proti delavcem.

Vemo, da je idejni boj med boljševiško in socialistično smerjo nujen. —

Dopisi.

Iz Šoštanja. V 26. številki Napreja z dne 3. 4. 1924 piše Bernot o neki majniški procesiji. V tej procesiji bi bil Bernot gotovo rad za fajmoštra, toda za njim zaveden delavec ne bo šel. Kvečem kak klerikalec, ki je psovka že iz cerkve vajen, ki jih meče duhovnik svojim ovčicam raz prižnico. Ker pa Bernot ne more govoriti s prižnice, pa pridiga v Napreju. Člani Socialistične stranke nismo krivi, če ima Bernot take manire. Zato naj nas pusti v miru,

vsaj mu ni nihče ničesar napravil. Vsak pravi: jaz imam prav. Potem smem tudi jaz reči, da imam prav, če povem: Združimo se v eno stranko vsi, ki smo sedaj razcepljeni! Sedaj pa hoče imeti vsak svojo organizacijo. Kadar pa bodo prišle volitve, bo zmagala buržuazija. Propadel pa bo Bernot, ker so volilne kroglice vse enake in jih Bernot za svoje razdiralno delo ne bo dobil. Ker Bernotu ni po volji, da bi se združili, potem naj gre kamor hoče. Bernot pi-

kavčug pete in kavčug podplate

nosijo otroci in odrasli, ker so isti
trpežni, poceni in ugodni za nositi.

Prva mariborska produktivna zadruga čevljarških izdelkov

r. z. z. o. z. v Mariboru, Oražnova ulica šte. 4.

Izdelovalnica moških in ženskih čevljev. Popravila se točno in solidno izvrše

Štampilje

iz kovine in gumija izdeluje

graverski zavod

Sitar & Svetek

Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 13

En gros Letna trikotaža, nogavice, galanterija in drobnina. En gros

Gaspari & Faninger, Maribor, Aleksandrova cesta št. 48

Krojači in krojačice!

Razpošiljam v poljubnih modelih po meri vsakovrstne krojne vzorce (muštre) za dame in gospode. — KNAPFELJ ALOJZIJ, strokovni učitelj za krojaštvo, LJUBLJANA, Križevniška ulica šte. 2, I. nadstropje.

SOLIDNO

in strokovnjaško izvršuje vsa v stavbeno stroko spadajoča zidarska in betonska dela

Danijel Battelino

stavbeno podjetje v Ljubljani VII (Sp. Šiška).

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem otvorila na novo preurejeno brivnico v Florjanski ulici šte. 10.

Točna in higijenična postrežba. Cenjenemu občinstvu se priporočam za mnogobrojeri obisk.

Godnov.

Tovarna
čevljev

Tržič
Slovenija

Peter Kozina & Ko.

Najnovejši izdelek Original Goodyear Weltshoe za gospode. Za dame lahke galanterijske čevlje najboljši kvalitet v najmodernejših oblikah. Izdeluje sedaj tudi higijenične čevlje za otroke.

Prodaja na malo in veliko:

Ljubljana, Breg 20, Aleksandrova cesta 1
Prešernova ulica (Seljak)

Podružnica: Zagreb, Račkoga ulica br. 3

še v Napreju: proč s staro šaro! Torej proč z Bernotom. Ne bojte se trdih besed, ki so pošteno mišljene. Bojte se raje sladkih, ki so zastrupljene. Bernotu ne verjamemo, da bi dobro mislil, saj mu nikdar nič dobrega ne pade iz ust, kvečem kak košček pečenke, če je prevroča. Bernot se pa vedno povišuje, pa bo ponižan. Mi bi morali z volkom tuliti, če bi šli z Bernotom. Naj gre Bernot, pa naj napravi svojo procesijo. Resno pa svetujem Bernotu, da naj se iz delavske himne ne norčuje, sicer mu bo delavstvo drugače posvetilo. Delavstvo naj se združi, Bernota pa pusti osamljenega tuliti.

Iz Savinjske doline. Dovolite sodr. urednik, da se oglasimo iz Savinjske doline v našem listu. Dovelj nam je nesramne gonje, ki jo uganjajo Bernotovci. Vsaj je vendar skrajni čas, da gledamo na združitev, ne pa, da se še vedno ponavljajo napadi in blatenja v Napreju in Ljudskem glasu! Poglejmo v Celje: kako je bilo z afero med Leskoškem in s. Marnom. Kako nevoščljiv in zavisten je bil prečastiti gospod

Leskošek, ko je sodrug Marn vršil svojo pravo socialistično dolžnost. Tako dolgo je udrihal gobezdavi Leskošek po Marnu na sestanku, v osebnih razgovorih itd., da ga je izpodrinil! In dalje. Bil sem nekoč navzoč na delavskem zborovanju v Celju. Sram me je bilo, ko je začel Zvonimir Bernot blatiti svoje sodruga poslance. Že takrat je on delal razkol, začeli smo se cepiti in po mojem mnenju sta Bernot in Leskošek glavna krivca razkola socialističnega proletariata. V Napreju in Ljudskem glasu so napadali iz Velenja in Zabukovce tudi sodruga Tokana iz Ljubljane, dasi se je on veliko trudil za rударje. Naprej je vzel na »piko« tudi ubogo delavsko paro sodruga Čebularja iz Celja in kakor vidim, blatenje tega sodruga še danes ni prenehalo, to pa zato, ker Čebular noče biti patriot, marveč socialist. Gospoda Bernot in Leskošek naj prenehata z udrihanjem po ubogih proletarcih, pa naj raje vodita borbo za osvoboditev delavskega razreda izpod kapitalističnega jarma.

Star socialist.

Trgovina z železnico

Breznik & Fritsch

Ljubljana

priporoča po konkurenčnih cenah vsakovrstno kuhinjsko posodo, tehtnice, gospodinjinske in gospodarske potrebščine, orodje, okove za pohištvo in stavbe ter različno drugo železnisko blago. — Zaloga la. dalmatinskega portland cementa in karbida.

Zamenjam stanovanje

za eno sobo in kuhinjo v Celju za istotako v Ljubljani. Stanovanje se zasede lahko takoj. — Poizve se v upravi tega lista.

Za zdrave in za bolne
za revne in bogate,
za gospodo in za kmeta
je sladna kava »META«

TISKARNA MERKUR

TRG. IND. D. D.

LJUBLJANA

SIMON GREGORČIČEVA UL. 13

TELEFON ŠTEV. 552

se priporoča

za naročila vseh v njeno stroko spadajočih del.

Lastna knjigovoznica.

Izvršitev točna in solidna!

Usedelavski zlet v Ljubljani!

Tvrdba

Peter Capuder

Ljubljana, Vidovdanska cesta 2

priporoča za ta izlet:

Celotne kroje kot tudi posebne dele za U. D. R. — Vse telovadne potrebščine: majice, telovadne hlače, čelje, dalje za moški in ženski naraščaj ter članice potrebne telovadne obleke. — Zahtevajte cenike! Preskrbite si pravočasno! — Poverjeni dobavitelj potrebščin U. D. R.

Jugometalija

r. z. z. o. z.

Ljubljana
Kolodvorska
ulica šte. 18

Izvršuje vsa kovinostiskarska, kleparska in kotlarska ter ključavničarska dela.

Točna postrežba.

Solidno delo.

Produktivna zadruga krojačev

r. z. z. o. z. v Mariboru, Ruška c. 5.

Ustanovljena leta 1908. — Izdeluje moške in ženske obleke, ter vseh vrst uniform. Najboljša izdelava v lastnih delavnicah. Velika zaloga različnega tu- in inozemskega volnenega blaga. Solidne cene. Točna postrežba.

Prva mariborska delavska pekarna

r. z. z. o. z. v Mariboru, Tržaška

cesta št. 37-38, telefon šte. 324. Ustanovljeno leta 1898. — Moderno in higijensko urejena pekarna priporoča svoje okusno in vedno sveže pecivo v polni teži. Pecivo se dostavlja tudi na dom.

Siegel & drug

d. z. o. z.

tkalnica platnenega in
bombažnega blaga

Ljubljana, Dunajska c. 31

Svitavy
(Č. S. R.)

Wien
(Nem. Avstr.)